

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา*

The Factors Influencing of the Intention of Sexual Risk Behavior
Amongst High School Students

กนกพัชร ต่ายคนอง**

ดร. สุพัฒนา คำสอน***

พันเอกหญิง ดร.นงพิมล นิมิตรอนันท์****

บทคัดย่อ

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น เป็นสาเหตุสำคัญของการเกิดปัญหาทางด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ปัจจุบันอัตราการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นมีแนวโน้มมากขึ้น การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม (Theory of Planned Behavior: TPB) ของ เอจเซน (Ajzen, 2006) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 350 คน เก็บข้อมูลระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2554 ใช้แบบสอบถาม ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ประกอบด้วย เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กับ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันและสถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .428, .126, \text{ และ } .407$ $p < 0.001$) ตามลำดับ ปัจจัยเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ สามารถร่วมกันทำนายความผันแปรของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 23.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้พยาบาลเวชปฏิบัติ ชุมชนประสานงานกับผู้บริหารโรงเรียน ทำแผนส่งเสริมการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศทั้งในสถานศึกษา และในชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยกระตุ้นให้เกิดการทำงานแบบมีส่วนร่วมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน สื่อมวลชนและสถาบันครอบครัวเพื่อการป้องกันปัญหาความเสี่ยงทางเพศในนักเรียนวัยรุ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

* วิทยานิพนธ์ในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน

** นักศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน และพยาบาลวิชาชีพชำนาญการโรงพยาบาลสมเด็จพระปิยมหาราชสมเด็จพระปิยมหาราชรมณียเขต อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

*** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

**** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

Abstract

Sexual risk behavior of young adult is a major cause of physio-psycho-social problem. Nowadays, the trend of sexual behavior in youth has increased. The purpose of this study was to identify factors influencing intention toward sexual risk behavior among high school students in Saiyok District, Kanjanaburi province. Three hundred and fifty students were surveyed. The research corrected data in January-February 2011. The research used a multi-stage sampling technique using 5 questionnaire, including personal characteristics, attitude toward sexual risk behavior, subjective norms, perceived sexual risk behavior controls, and intention toward sexual risk behaviors. This study was correlational descriptive research based on a theory of planned behavior (Ajzen 2006). The data were analyzed by percentage, mean, standard deviation,

and stepwise multiple regression analysis.

The results showed that there were significant relationship among attitude toward sexual risk behavior, subjective norm, perceived sexual risk behavioral control and intention toward sexual risk behaviors ($r = .428$; $r = .126$; and $r = .407$, $p < 0.01$). Moreover, 23.6 percent of intention toward sexual risk behavior could be predicted by attitude toward sexual risk behavior, perceived sexual risk behavior controls at statistically significant level of 0.01.

The researcher suggests that the community nurse practitioners should cooperate with school administrators and related sectors to develop the sexual risk behavior preventing programs that be implemented both in the school and the community.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแสดงออกถึงพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์เป็นระบบเพศสัมพันธ์ซึ่งถูกควบคุมด้วยกลไกทางสติปัญญา ความรู้สึกและประสบการณ์ของบุคคลที่ได้รับอิทธิพลมาจากแหล่งต่างๆ เช่น ครอบครัว เพื่อน สื่อ สิ่งแวดล้อม และประสบการณ์ในอดีต ซึ่งจะทำให้เรียนรู้ การควบคุม และการตอบสนองเกี่ยวกับเรื่องเพศในปัจจุบัน (มาลี ชันศิริ, 2545 :10-11) เนื่องจากพัฒนาทางด้านวุฒิภาวะของวัยรุ่นยังไม่มั่นคงและระบบการคิดการตัดสินใจยังไม่ดีพอ ดังนั้น หากได้รับการกระตุ้นจากสิ่งยั่วยุจากแหล่งต่างๆ จึงมีโอกาที่จะมีการตอบสนองทางเพศได้ง่ายและรวดเร็ว

เป็นการตอบสนองความต้องการธรรมชาติที่ขาดความยับยั้งชั่งใจและขาดการป้องกัน ปัญหาอื่นที่อาจเกิดขึ้นตามมา วัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางเพศซึ่งจะมีเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระ เด็กวัยนี้จะเริ่มการพัฒนาเกี่ยวกับหน้าที่ทางเพศชัดเจนขึ้น เด็กผู้ชายสามารถหลั่งน้ำอสุจิได้สำหรับเด็กผู้หญิงจะมีการพัฒนาทางเพศคือมีประจำเดือน หน่ออก สะโพกขยายใหญ่ขึ้น เด็กวัยนี้เริ่มมีความต้องการทางเพศสูง (Katchadurian, 1990 : 335 อ้างในนรลักษณ์ เอื้อกิจ, 2541: 20)

จากรายงานการศึกษาพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นพบว่า วัยรุ่นเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเร็วขึ้นตั้งแต่อายุยังน้อย จตุพล อติวงศ์งาม (2549) พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ช่วงวัยรุ่นเพศชายอยู่ใน 13 - 18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.74 ปี) และวัยรุ่นเพศหญิงอยู่ในช่วง 10 - 18 ปี (อายุเฉลี่ย 15.20 ปี) จากการสำรวจของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ปี 2550 พบว่า อายุการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมีแนวโน้มเฉลี่ยลดลงเรื่อยๆ คือ 16 ปี ซึ่งกว่า 10 ปี ที่แล้วมีอายุเฉลี่ย 19 ปี และพบว่ามารดาวัยรุ่นที่อายุต่ำกว่า 20 ปี มีร้อยละ 14.7 ของการคลอดทั้งหมด หรือประมาณ 132,000 คน และในระหว่างปี 2547 - 2551 อัตราการคลอดของผู้หญิงวัยรุ่นที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี มีแนวโน้มสูงขึ้น จากร้อยละ 18.33 ในปี 2547 เป็นร้อยละ 20.33 ในปี 2551 และ ศึกษาสาเหตุที่ทำให้วัยรุ่นตั้งครรภ์ คือจากการไม่ป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์ (คณะกรรมการบริหารสาธารณสุข วุฒิสภา, 2554 :7-8)

จากรายงานพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ในปี พ.ศ. 2552 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 2.6 อายุเฉลี่ย 13 ปี และมีประวัติการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคู่นอนและหญิงบริการทางเพศ ร้อยละ 11.0 จากสถานการณ์ดังกล่าวเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ของปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนที่มีพันธกิจในการดูแลครอบครัวที่มีบุตรวัยรุ่น ค้นหาพฤติกรรมเสี่ยงในโรงเรียนตามนโยบายของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (Health promoting school) และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการกำหนดแนวทางและวางแผนสนับสนุนการดำเนินงานเพศศึกษาในโรงเรียน และนโยบายหรือแผนยุทธศาสตร์ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาให้เกิดพฤติกรรมอันพึงประสงค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษา

1. ความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กับตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

2. อำนาจการทำนายของเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

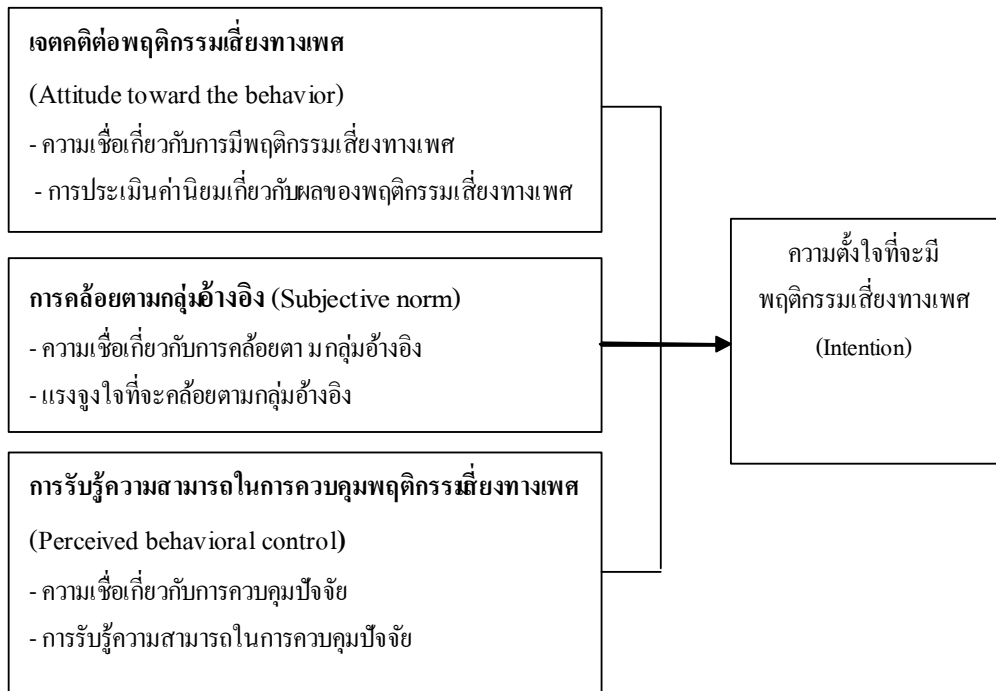
กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of planned behavior) ของเอจเซน (Ajzen, 2005) ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ โดย เอจเซน ได้อธิบายการรับรู้ของบุคคลว่า เขามีความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรมนั้น และความเชื่อเกี่ยวกับการควบคุมปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมต่างๆ ทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน กล่าวถึงความเชื่อ 3 ความเชื่อ ได้แก่ 1) ความเชื่อเกี่ยวกับผลกระทบและการประเมินผลกระทบนั้น (Behavioral beliefs) ถ้าบุคคลมีความเชื่อว่า ถ้าทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ดีต่อพฤติกรรมนั้น ในทางตรงข้าม หากมีความเชื่อว่าถ้าทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะได้รับผลในทางลบ ก็จะมีแนวโน้มที่จะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมนั้นๆ (Attitude toward the behavior) และเมื่อมีทัศนคติทางบวก ก็จะเกิดเจตนาหรือตั้งใจ (Intention) ที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นๆ 2) ความเชื่อเกี่ยวกับบรรทัดฐานกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Normative beliefs) ถ้าบุคคลได้เห็นหรือรับรู้ว่าคุณค่าที่มีความสำคัญต่อเขา (กลุ่มอ้างอิง : Subjective norm) ได้ทำพฤติกรรมนั้น ก็มีแนวโน้มที่จะคล้อยตามและทำตามด้วย ซึ่งบุคคลหรือ กลุ่มอ้างอิงที่สำคัญแต่ละเรื่องจะขึ้นอยู่กับประเด็นเรื่อง หรือพฤติกรรมที่สอดคล้องกับกลุ่มอ้างอิงนั้นและ 3) ความเชื่อเกี่ยวกับ

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ที่จะควบคุมปัจจัยต่างๆ และความสามารถที่จะทำ
พฤติกรรม (Control beliefs) ความเชื่อทั้ง 3

ความเชื่อนี้ส่งผลให้เกิดความตั้งใจ (Intention) ทำให้
แสดงพฤติกรรมออกมามาดังที่ตั้งใจไว้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิด ประยุกต์จากทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior : Ajzen, 2006)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยบรรยายเชิงสัมพันธ์ (Correlational descriptive research) โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นจากกรอบทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Theory of Planned Behavior) ของ Icek Ajzen (Ajzen, 2006) ซึ่งประกอบด้วยแบบสอบถาม 5 ชุด ได้แก่ 1) ข้อมูลส่วนบุคคล 2) เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 3) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 4) การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และ 5) ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

5 ท่าน ได้ค่า CVI มีค่า 0.90 - 1.00 และ IOC เท่ากับ 0.80 - 1.00 ทดสอบความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เท่ากับ 0.80, 0.91, 0.83 และ 0.84 ตามลำดับ

ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษา 1 - 6 ในสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่ชั้นพื้นฐาน กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2553 อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ปีการศึกษา 2553 จำนวน 9 โรงเรียนมีนักเรียนทั้งหมด 1,862 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากสูตร Taro Yamane (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล, 2547:202) และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิและสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบจนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 350 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยตัวผู้วิจัยเอง โดยเก็บข้อมูลในช่วงเดือนมกราคม ถึง เดือนกุมภาพันธ์ 2554 โดยผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจาก คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 9 แห่ง และผู้วิจัยได้ชี้แจงกลุ่มตัวอย่างได้ทราบถึงการพิทักษ์ในการร่วมให้ข้อมูลอย่างเคร่งครัด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยประมวลและตรวจสอบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ด้วยสถิติเชิงพรรณนา วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และวิเคราะห์อำนาจการทำนาย ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ด้วยสถิติการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง 350 คน เป็นนักเรียนเพศชายและเพศหญิงที่มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน ร้อยละ 72.85

มีอายุ 12 - 15 ปี ส่วนใหญ่ร้อยละ 64.86 พักอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา บิดา - มารดา มีสภาพสมรสอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 77.3 โดยที่ร้อยละ 73.43 มีความสัมพันธ์ระหว่างบิดา - มารดากับกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับดี

กลุ่มตัวอย่างที่มีค่านิยมในเรื่องเพศเป็นลักษณะจะรักษาความบริสุทธิ์จนกว่าจะแต่งงาน ร้อยละ 56.29 และมีความรู้สึกไม่แน่ใจจะรักษาความบริสุทธิ์จนกว่าจะแต่งงาน ร้อยละ 42.00 มีความเห็นว่าสมควรที่จะมีครอบครัวในช่วงอายุ 26 - 30 ปี ร้อยละ 48.29 รองลงมาอยู่ในช่วงอายุ 21 - 25 ปี ร้อยละ 44.57 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 62.00 ไม่เคยใช้บริการหาเพื่อนคุยทางอินเทอร์เน็ต ทราบถึงภัยจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจากสื่อทางโทรทัศน์ ร้อยละ 34.57 ทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 27.14 และทางสื่อของกรมอนามัย ร้อยละ 15.42

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตารางที่ 1 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ กับ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตัวแปร	ความตั้งใจที่จะ มีพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ	
	r	p value
เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ	.428**	<.001
การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง	.126**	<.001
การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรม	.407**	<.001

**p value < 0.001

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม กับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่า เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .428, p < 0.001$) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .126, p < 0.001$)

และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .407, p < 0.001$)

3. การวิเคราะห์อำนาจการทำนายของปัจจัยเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ต่อ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้การควบคุมพฤติกรรมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ต่อ ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปรทำนาย	b	Beta	t	p value
เจตคติต่อ พฤติกรรมเสี่ยงทาง เพศ	.006	.302	5.632	<.001
การรับรู้ความสามารถในการควบคุม พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ	.005	.262	4.882	<.001
Constant a = 1.735 $R^2 = 0.236$ Adjust R square = 0.231 F = 53.563 p value <.001				

จากตารางที่ 2 แสดงการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression) เพื่อหาอำนาจการทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พบว่าตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสู่สมการถดถอยมี 2 ตัวแปร คือ เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยสามารถร่วมกันทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ 0.236 นั่นคือสามารถทำนายความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 23.6 ($R^2 = 0.236$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 และสามารถสร้างสมการทำนายความตั้งใจที่จะมีเสี่ยงทางเพศ ในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

ความตั้งใจที่จะมีเสี่ยงทางเพศ = 0.302 (เจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ) + 0.262 (การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ)

การอภิปรายผล

ผลการศึกษาสามารถอธิบายตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

1. ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา จากการศึกษา พบว่า ความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศโดยภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ อธิบายได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่ไม่ต้องการแสดงเจตนาที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ทั้งนี้เนื่องจาก สิ่งแวดล้อมและสภาพสังคมของกลุ่มตัวอย่างในอำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรีเป็นชนบท เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ห่างไกลจากตัวเมืองมาก ไม่มีสถานที่บันเทิงในเวลากลางคืน อีกทั้งพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีค่านิยมในเรื่องเพศว่าจะรักษาความบริสุทธิ์จนกว่าจะแต่งงาน และคิดว่าสมควรที่จะมีครอบครัวในช่วงอายุ 26 - 30 ปี ซึ่งเป็นวัยผู้ใหญ่สามารถรับผิดชอบตนเองได้ ความคิดเห็นเหล่านี้แสดงถึงทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศภาวะที่ไม่มีความพร้อม อีกทั้งพบว่ากลุ่ม

ตัวอย่างส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการหาเพื่อนคุยทางอินเทอร์เน็ต เนื่องจากการเข้าถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต จะมีโอกาสใช้ในสถานศึกษาเป็นส่วนใหญ่ใช้ในชั่วโมงเรียนเท่านั้น ซึ่งทำให้มีการจำกัดเวลาและมีอาจารย์เป็นผู้ควบคุม ดังนั้น สภาพแวดล้อมเหล่านี้จึงไม่สนับสนุนให้กลุ่มตัวอย่างมีความตั้งใจที่มีพฤติกรรมเสี่ยงนี้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ณมนธินธัญญ์ (2552 : 42) ที่พบว่าสภาวะแวดล้อมมีส่วนสำคัญต่อการมีพฤติกรรมเสี่ยง เช่น การเพิ่มของสถานบันเทิงในเวลากลางคืน นอกจากนั้น ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดา - มารดา สถานภาพครอบครัวบิดา - มารดาอยู่ด้วยกัน ความสัมพันธ์ ระหว่างบิดา - มารดาอยู่ในระดับดี เนื่องจากบิดา - มารดาเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับบุตรมากที่สุดสามารถดูแลพฤติกรรมของบุตรได้ ความสัมพันธ์ในครอบครัวจึงเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติพฤติกรรมทางพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ (พิสมัย นพรัตน์, 2543)

2. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อเสี่ยงทางเพศ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา

จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลางกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .428, p < 0.001$) จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างมีการประเมินความรู้สึกความคิดต่อผลลัพธ์ของพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่ว่า ความเชื่อเชิงพฤติกรรมมาจากการเชื่อมโยงพฤติกรรมที่สนใจกับความคาดหวังในผลลัพธ์ ความเชื่อเชิงพฤติกรรมเป็นความรู้สึกที่ต่อความเป็นไปได้ในการเกิดผลลัพธ์ที่มาจากพฤติกรรมนั้นๆ ถึงแม้ว่าแต่ละบุคคลจะมีความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แต่ก็มีปริมาณที่จำกัด ณ เวลานั้น เชื่อว่าความเชื่อที่มีนั้นรวมกับการให้คุณค่าในผลลัพธ์

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน) ๒๕๕๔

จะก่อให้เกิดเจตคติต่อพฤติกรรม อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างมีเจตคติที่ไม่ดีต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จะมีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาในระดับต่ำ กลุ่มตัวอย่างไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนทำให้พิสูจน์ความรักและการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มีโอกาสตั้งครรภ์ และ ติดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นางเยาว์ จันทรทองคำ และคณะ (2547:1) พบว่า เจตคติเกี่ยวกับโรคเอดส์อยู่ในเกณฑ์ดี คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและการเสพยาเสพติดเป็นสิ่งไม่เหมาะสม จึงมีการปฏิบัติตนที่ดี

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .126, p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าความคาดหวังของกลุ่มบุคคลกลุ่มอ้างอิง ซึ่งได้แก่ บิดา - มารดา ครูอาจารย์ ญาติ เพื่อน และคนรัก ว่าหากกลุ่มบุคคลเหล่านี้ไม่สนับสนุน กลุ่มตัวอย่างจะเชื่อฟังและปฏิบัติตาม เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างพักอาศัยอยู่กับ บิดา - มารดา ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มตัวอย่างกับบิดา - มารดาอยู่ในระดับดีซึ่ง บิดาและมารดา เป็นบุคคลที่สำคัญ และเป็นต้นแบบของกลุ่มตัวอย่าง มีผลทำให้ไม่มีความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ จากทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรมของเอจเซน(Ajzen,1991) กล่าวว่า กลุ่มอ้างอิงจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญประการหนึ่งของความตั้งใจ (Intention) ที่จะกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมของบุคคล และบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดก็ตามเมื่อบุคคลนั้นได้ประเมินผลของการกระทำนั้นในทางบวก และเชื่อว่ากลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญ มีความต้องการหรือไม่ต้องการให้กระทำพฤติกรรมนั้นๆ อาจมาจากปัจจัยทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยเฉพาะจากบุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ รุจา ภูไพบูลย์ (2547 : 24 - 46; 2549 : 33) ที่สรุปได้ว่าการ Christian University of Thailand Journal

ป้องกันการติดเชื้อ เอช ไอ วี ในวัยรุ่นนั้น ปัจจัยการรับรู้บรรทัดฐานของกลุ่มมีอำนาจในการทำนายความตั้งใจมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบรรทัดฐานที่ดีซึ่งเป็นปัจจัยภายในตัวบุคคลของนักเรียนส่งผลต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมป้องกันการติดเชื้อ เอช ไอ วี ที่ดีได้

การรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง กับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .407, p < 0.001$) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ตนเองมีโอกาสเอื้อต่อการความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาในระดับปานกลาง และมีอุปสรรคต่อการกระทำพฤติกรรมในระดับปานกลาง บุคคลจึงรับรู้ได้ว่าตนเองสามารถควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพฤติกรรมตามแผน (Ajzen, 1998) ที่พบว่า การรับรู้การควบคุมพฤติกรรมมีความหมายในแง่แรงจูงใจสำหรับความตั้งใจ กล่าวคือ บุคคลที่เชื่อว่าเขาไม่ทรพยากร หรือ โอกาสที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นๆ ก็มักจะไม่มี ความตั้งใจที่หนักแน่นในการที่จะกระทำพฤติกรรมนั้นสอดคล้อง ทั้งนี้ รุจา ภูไพบูลย์ (2549: 59) อธิบายว่า ปัจจัยที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์เมื่อยังไม่พร้อมได้แก่ อยากลอง มีอารมณ์ทางเพศ ภาพยนต์ สื่อการ์ตูน วีซีดี

3. ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่สามารถอธิบายความผันแปรของความตั้งใจที่จะพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษา มี 2 ตัวแปรได้แก่ ตัวแปรเจตคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ และตัวแปรการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ซึ่งสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศได้ร้อยละ 23.6 ($R^2 = 0.236$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และสอดคล้องกับการศึกษาของศรีสุดา โภคา (2540 : 74) ที่พบว่า เจตคติของวัยรุ่นชายต่อการใช้อย่างอนาถกับหญิง

คนรัก เป็นปัจจัยที่กำหนดความตั้งใจให้ยุ่งยางอนามัย เพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และจากการศึกษาของปริญญา จงไพจิตรสกุล (2546 : 77) พบว่า การรับรู้ควบคุมพฤติกรรมของผู้ใช้ยาเสพติดชนิดฉีด สามารถทำนายความตั้งใจในการป้องกันการติดเชื้อ เอช ไอ วี ได้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ได้แก่ เจคติต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมพฤติกรรม ดังนั้นเพื่อลดความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ ของนักเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ด้านการปฏิบัติพยาบาล

1. การรณรงค์เพื่อให้ความรู้ในสถานศึกษา เรื่องการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่น โดยเน้นด้านการรับรู้ความเชื่อ และการประเมินค่านิยมเกี่ยวกับผลของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

2. ควรสร้างระบบการทำงานตามกรอบนโยบาย "โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ" แบบมีส่วนร่วม (Partnership) ระหว่างกลุ่มแกนนำนักเรียน สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน มีการจัดแหล่งประโยชน์ในการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมแก่นักเรียน ใช้แนวทางการสร้างเสริมพลังอำนาจ (Empowerment)

ในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ เช่น มีการอบรมจัดเป็นลักษณะกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน จัดกิจกรรมกลุ่มต่างๆ มีการแสดงบทบาทสมมติในการต่อรองเมื่อต้อง มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

3. ควรมีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างกัน ร่วมตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลบุตรวัยรุ่นอย่างใกล้ชิดและสามารถให้คำปรึกษาแก่บุตรได้อย่างเหมาะสมทั้งในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ การวางตัวเพื่อช่วยป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ทักษะการปฏิเสธและการเจรจาต่อรอง เพื่อการปลอดภัยจากปัญหาความเสี่ยงทางเพศ

ด้านสถาบันการศึกษา

สถานศึกษาควรจัดการจัดการเรียนการสอนและโครงการตลอดจนกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างเจคติที่ดีและค่านิยมที่ถูกต้องเหมาะสมเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

ด้านการวิจัย

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนานวัตกรรมเพื่อการเสริมสร้างทักษะชีวิต (Life skill) ในนักเรียนวัยรุ่น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นที่มีบริบทที่แตกต่างโดยเฉพาะสังคมชนบทที่มีความเป็นเมืองมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กิตติมา จันบำรุง. (2548). ผลของโปรแกรมการพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมป้องกันการปัญหาทางเพศในวัยรุ่น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลเวชปฏิบัติครอบครัว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยคริสเตียน.
- กลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์. (2548). **สรุปรายงานการเฝ้าระวังโรค**. กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข นนทบุรี.
- กองอนามัยเจริญพันธุ์. (2550). **การควบคุมกำเนิดสำหรับวัยรุ่น**. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก กรุงเทพมหานคร .

วารสารมหาวิทยาลัยคริสเตียน

ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-เมษายน) ๒๕๕๔

- คณะกรรมการสาธารณสุข วุฒิสภา. (2554). รายงานพิจารณาถึงเรื่องปัญหาการ ตั้งครรภ์ในวัยรุ่น. (เอกสารอัดสำเนา).
- จตุพล อภิวงศ์งาม. (2549). **ความคิดเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณมน ธนินธญากร. (2543). **พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตเทศบาลนครขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาลังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นงเยาว์ จันทร์ทองคำและคณะ. (2547). การสำรวจ **ความรู้เรื่องเอดส์ ทักษะคิดเกี่ยวกับโรคเอดส์ในกลุ่มการศึกษานอกโรงเรียนในโรงเรียนจังหวัดสมุทรปราการ**. รายงานวิจัย กลุ่มโรคเอดส์ สำนักโรคเอดส์ วัณโรค และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ กรมควบคุม กระทรวงสาธารณสุข.
- บุญใจ คริสตินาภากร. (2547). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางพยาบาลศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูเออนด์ไอ อินเตอร์มีเดีย จำกัด.

